

Kompetencje nadzorcze

Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego w odniesieniu do podmiotów uprawnionych do badań lekarskich i psychologicznych niezbędnych do uzyskania licencji i świadectwa maszynisty

Michał Raduła

Prezes Urzędu Transportu Kolejowego jest organem administracji publicznej, którego wpływ na gospodarkę można ocenić jako ponadprzeciętny. Autor podjął próbę analizy i deskrypcji problematyki związanej z relacją Prezes Urzędu Transportu Kolejowego – podmioty lecznicze uprawnione do badań maszynistów oraz kandydatów na maszynistów. Treść artykułu skupia się na funkcji nadzorczej Prezesa UTK nad tymi podmiotami. Poruszona została także tematyka spójności regulacji dotyczących transportu kolejowego z obowiązującym kształtem ustawy o działalności leczniczej, będącej podstawowym aktem prawnym regulującym działalność podmiotów leczniczych. Przedstawione zostało także aktualne zestawienie uprawnionych podmiotów wraz z umotywowanym stanowiskiem przewidującym wzrost ich liczby w niedalekiej przyszłości.

mgr Michał Raduła
Zakład Publicznego
Prawa Gospodarczego,
Wydział Prawa,
Administracji i Ekonomii,
Uniwersytet Wrocławski
michal.radula@prawo.
uni.wroc.pl

Rynek kolejowy jest niewątpliwie istotnym elementem nie tylko gospodarki krajowej, ale także na tle systemu gospodarczego Unii Europejskiej. W związku z powyższym pozycja ustrojowa oraz kompetencje Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego (dalej: Prezes UTK) są przedmiotem zainteresowania nauki prawa oraz ekonomii. Celem artykułu jest zobrazowanie jednego z zadań Prezesa UTK, tj. prowadzenia listy podmiotów uprawnionych do badań lekarskich i psychologicznych, związanych z uzyskiwaniem licencji oraz świadectwa maszynisty (z akcentem na licencję). Aktualnie zaledwie cztery podmioty uzyskały stosowne uprawnienia, z tym zastrzeżeniem, że ośrodków przeprowadzających badania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest jedenaście (Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna Oddział Kolejowa Medycyna Pracy – Kolejowy Zakład Medycyny Pracy w Warszawie (łącznie 8 ośrodków, w których przeprowadzane są badania); „Miedziowe Centrum Zdrowia” S.A. w Lubinie; Centrum Diagnostyki Medycznej „MULTI-MED” Hanna Brusikiewicz i Ska Spółka Jawna; Portowa Przychodnia Zdrowia przy spółce Portowe Usługi Socjalne „PORTUS” Sp. z o.o. w Gdańsku) [1].

Choć ostatni wpis na listę miał miejsce w 2012 r., to w najbliższym czasie lista ta najprawdopodobniej ulegnie znaczącemu wydłużeniu, do czego mogą przyczynić się przede wszystkim dwa czynniki: po pierwsze – wzrost popytu na usługi przewozowe, po drugie – aktualna struktura wiekowa maszynistów (np. w PKP Cargo S.A. średnia wieku

maszynistów wynosi 50 lat) [2]. Wobec tego krajowi przewoźnicy w najbliższych latach podejmą wzmożone działania w zakresie zatrudniania maszynistów, a co za tym idzie – wzrośnie zapotrzebowanie na specjalistyczne badania lekarskie i psychologiczne. Wydaje się, że naturalną konsekwencją tego – zgodną z prawidłami rządzącymi gospodarką rynkową – będzie wzrost liczby podmiotów uprawnionych do wykonywania takich badań. Przez „podmioty” należy w tym kontekście rozumieć podmioty lecznicze wymienione przez ustawodawcę enumeratywnie w ustawie z 15.4.2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 217 ze zm.).

Prezes UTK jest organem regulacyjnym, co wiąże się z funkcjonowaniem tego organu w specyficznym otoczeniu prawnym, tj. na rynku regulowanym. Regulacja gospodarcza to forma realizacji interwencyjnej funkcji państwa względem gospodarki rynkowej. Nieodwołność działań podejmowanych w tym zakresie przez państwo jest podyktowana koniecznością zapewnienia wolnorynkowych oraz zgodnych z uczciwą konkurencją mechanizmów w przestrzeni działalności gospodarczej, w której one nie występują. Dotyczy to w szczególności działalności w sieciowych sektorach użyteczności publicznej (oprócz sektora transportu kolejowego można wymienić także sektor energetyczny oraz sektor telekomunikacyjny) [3, 4, 5]. Część autorów próbuje dowodzić powstania nowej dziedziny prawa, określanej mianem „administracyjnego prawa regulacyjnego” [6]. Warto odnotowania jest fakt, że to właśnie na kanwie orzeczenia dotyczącego transportu kolejowego powstała w Stanach Zjednoczonych doktryna essential facilities [7], która znalazła odzwierciedlenie w europejskim oraz polskim prawie antymonopolowym i jest niewątpliwie ściśle powiązana z zagadnieniem regulacji gospodarczej. Zdania przedstawicieli nauki, czy recypowanie tej doktryny ma pozytywny czy negatywny wpływ na gospodarkę, z zastrzeżeniem, że regulacje prawne mają charakter wtórny względem gospodarki [8], są

podzielone [9].

Prezes UTK to organ powoływany i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów. Powołanie następuje na wniosek ministra właściwego do spraw transportu, który również pełni funkcję nadzorcą nad działalnością Prezesa UTK.

Ustawa z 28.3.2003 r. o transporcie kolejowym (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 1594 ze zm.; dalej: u.t.k.) określa w art. 1 zakres przedmiotowy regulacji, ale nie wymienia kompetencji Prezesa UTK. Niewątpliwie jednak w ustawie, a w szczególności w rozdziale 3 zatytułowanym „Prezes Urzędu Transportu Kolejowego”, takie unormowania zostały zawarte. Należy więc stwierdzić, że zakres przedmiotowy regulacji ustawowej ma charakter katalogu otwartego. Prezes UTK jest centralnym organem administracji rządowej [10, 11, 12], „będącym krajową władzą bezpieczeństwa i krajowym regulatorem transportu kolejowego w rozumieniu przepisów Unii Europejskiej z zakresu bezpieczeństwa i regulacji transportu kolejowego”. Prezes UTK jest właściwy w sprawach bezpieczeństwa w ruchu kolejowym, regulacji transportu kolejowego, nadzoru nad stanem technicznym pojazdów kolejowych oraz linii kolejowych, a także nadzoru nad przestrzeganiem praw pasażerów w transporcie kolejowym, licencjonowania transportu kolejowego oraz wydawania licencji i świadectw maszynistów (art. 10 u.t.k.). Zakres przedmiotowy działalności Prezesa UTK ma charakter katalogu zamkniętego.

Kompetencje, w jakie został wyposażony Prezes UTK, pozwalają mu na wykonywanie wyznaczonych zadań w zakresie bezpieczeństwa i regulacji transportu kolejowego i jednocześnie wyznaczają prawną formę jego działania [13]. Prezes UTK wykonuje powierzone mu zadania samodzielnie, przy pomocy dwóch zastępców, powoływanych i odwoływanych przez ministra właściwego do spraw transportu na wniosek Prezesa UTK, a także za pomocą Urzędu Transportu Kolejowego, będącego centralnym urzędem administracji rządowej oraz aparatem pomocniczym.

W zakresie właściwości rzeczowej Prezesa UTK, co warte podkreślenia, pozostaje wydawanie oraz cofanie licencji maszynisty, przedłużanie ważności licencji, jej zawieszenie, przywrócenie, aktualizacja danych oraz wydawanie wtórników licencji. Należy zaznaczyć, że uregulowania w zakresie licencji oraz świadectwa maszynisty są w dużej mierze wyrazem implementacji do prawa krajowego dyrektywy 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 23.10.2007 r. w sprawie przyznawania uprawnień maszynistom prowadzącym lokomotywy i pociągi w obrębie systemu kolejowego Wspólnoty (Dz.Urz. UE L 315, s. 51).

Wydanie licencji w postaci decyzji administracyjnej [14, 15] jest formą ustalenia za pomocą aktu administracyjnego uprawnień do wykonywania określonej działalności lub do pracy zawodowej. Podkreślić należy, że licencja maszynisty jest dokumentem stwierdzającym posiadanie wymaganych kwalifikacji do wykonywania zawodu maszynisty [13]. Uprawnienie do prowadzenia pojazdu kolejowego uzyskuje osoba, na rzecz której została wydana licencja, a także posiadająca ważne świadectwo maszynisty [16]. Ustalenie to jest konieczne z uwagi na obowiązek posiadania odpowiednich kwalifikacji do wykonywania określonej działalności lub wykonywania określonego zawodu [17, 18]. Należy zaznaczyć, że charakter prawny licencji w prawie polskim jest zagadnieniem wciąż dyskutowanym w doktrynie [19]. Skutecznie o wydanie licencji może ubiegać się osoba legitymująca się co najmniej wykształceniem zasadniczym zawodowym, niekarana za umyślne przestępstwo, która ukończyła 20 rok życia, odbyła szkolenie i zdała egzamin maszynisty oraz – co istotne – spełnia przewidziane przez prawo wymogi zdrowotne, fizyczne oraz psychiczne. W tym ostatnim przypadku stosowną regulację zawiera rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 10.2.2014 r. w sprawie licencji maszynisty (Dz.U. z 2014 r., poz. 211), wydane na podstawie delegacji zawartej w ustawie o transporcie kolejowym.

Zgodnie z treścią tego rozporządzenia, osoba ubiegająca się o stanowisko maszynisty musi poddać się stosownym badaniom. Są to: ogólne badanie lekarskie ze szczególnym uwzględnieniem układu krążeniowego, układu oddechowego, stanu psychicznego oraz sprawności narządu ruchu; badanie narządu wzroku; badanie narządu słuchu i równowagi oraz aparatu głosowego; badanie układu nerwowego; badanie w zakresie psychologicznej przydatności zawodowej przeprowadzane przez psychologa (§ 12 ust. 6 rozporządzenia). Badania lekarskie powinny być przeprowadzane w sposób regularny, tj. w przypadku osób w wieku do 55 lat – co 24 miesiące, w pozostałych przypadkach – co 12 miesięcy. Uprawniony lekarz może określić w wydawanym orzeczeniu krótszy okres ważności bada-

nia. Ustawodawca wprowadza jeszcze jedno odstępstwo, a mianowicie maszynista, który posiada ważne badania lekarskie uprawniające do uzyskania bądź zachowania świadectwa maszynisty, jest zwolniony z konieczności przechodzenia ponownych badań (art. 22 ust. 2e u.t.k.). Czasowe lub trwałe zaprzestanie spełniania warunków zdrowotnych daje Prezesowi UTK podstawę odpowiednio do zawieszenia lub cofnięcia licencji w drodze decyzji, którym Prezes nadaje rygor natychmiastowej wykonalności, co podyktowane jest względami bezpieczeństwa.

W ramach zadań nadzorczych Prezes UTK czuwa nad prawidłową działalnością podmiotów, których należyte funkcjonowanie jest jednym z gwarantów bezpiecznego ruchu kolejowego. Do zadań tych należy prowadzenie i aktualizacja listy podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań lekarskich i psychologicznych oraz orzekania w celu sprawdzenia spełnienia wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania licencji maszynisty oraz świadectwa maszynisty, a także zachowania ich ważności, a także nadzór nad tymi podmiotami. Lista podmiotów uprawnionych do przeprowadzania takich badań jest jawna i podlega udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej. O wpis na listę ubiegać się mogą jedynie podmioty uprawnione do badań służby medycyny pracy w zakresie zadań medycyny kolejowej. Norma ustawowa w tym zakresie ma charakter normy blankietowej, ponieważ ustawodawca w art. 22a ust. 13 u.t.k. upoważnił ministra właściwego do spraw transportu, aby w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określił w drodze rozporządzenia szczegółowe wymagania w stosunku do podmiotów leczniczych ubiegających się o wpis na listę. Utrata uprawnień skutkuje wykreśleniem podmiotu z listy przez Prezesa UTK. Wpis dokonywany jest jedynie na wniosek, który powinien zostać złożony w formie pisemnej. Dokonanie wpisu przez Prezesa UTK następuje w drodze czynności materialno-technicznej.

Na podstawie art. 22a ust. 13 u.t.k. Minister Infrastruktury wydał w dniu 17.10.2014 r. rozporządzenie w sprawie listy podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań lekarskich i psychologicznych oraz orzekania w celu sprawdzenia spełnienia wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania licencji oraz świadectwa maszynisty, a także zachowania ich ważności (Dz.U. z 2014 r., poz. 1534). Czyniąc zadość warunkom określonym w rozporządzeniu, podmiot uprawniony do przeprowadzania badań lekarskich i psychologicznych oraz orzekania w celu sprawdzenia spełnienia wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania licencji maszynisty oraz świadectwa maszynisty, a także zachowania ich ważności, powinien

być wpisany do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Na marginesie warto dodać, że obowiązujące do niedawna rozporządzenie z dnia 15.3.2011 r. w sprawie wpisu na listę podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań w celu sprawdzenia spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania licencji oraz świadectwa maszynisty (Dz.U. z 2011 r. Nr 66, poz. 348) wskazywało na rejestr zakładów opieki zdrowotnej, jednakże w obecnym stanie prawnym, pod rządami ustawy o działalności leczniczej, było to wskazanie błędne i przez „rejestr zakładów opieki zdrowotnej” należało rozumieć rejestr podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Rejestr dla podmiotów leczniczych prowadzi wojewoda właściwy dla siedziby albo miejsca zamieszkania podmiotu leczniczego.

Ponadto, podmiot ubiegający się o wpis powinien zatrudniać co najmniej dwóch lekarzy spełniających kryteria wskazane w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z 30.5.1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz.U. Nr 69, poz. 332 ze zm.).

Należy dodać, że podstawowym wymogiem stawianym przed lekarzami jest zaliczenie odpowiedniego szkolenia w Centrum Naukowym Medycyny Kolejowej. Lekarze powinni także specjalizować się w określonej dziedzinie medycyny. Taka specjalizacja może dotyczyć: medycyny pracy; medycyny przemysłowej; medycyny morskiej i tropikalnej; medycyny kolejowej; medycyny transportu; medycyny higieny pracy; medycyny lotniczej.

Poza tym lekarzom stawia się wymóg związany z rodzajem wykonywanych dotychczas obowiązków zawodowych oraz czasem ich trwania. Przykładowo, lekarz musi legitymować się co najmniej sześcioletnim doświadczeniem w pracy w charakterze rejonowego lub zakładowego lekarza kolejowej służby zdrowia [20].

Wymogiem stawianym podmiotom ubiegającym się o wpis na listę jest także zatrudnienie lub współpraca na podstawie umowy cywilnoprawnej z lekarzem o specjalizacji otorynolaryngologii, okulisty oraz neurologii. Co więcej, obligatoryjnym wymogiem jest także zatrudnienie lub współpraca na podstawie umowy cywilnoprawnej z psychologiem przeszkolonym w jednostce prowadzącej szkolenia w zakresie psychologii kolejowej. Warunki kadrowe podmiotu korelują z wykazem niezbędnych badań dla kandydatów na maszynistę. Oprócz wywiązania się z wymogów kadrowych podmiot leczniczy powinien także umożliwiać wykonywanie nieodpłatnych badań ponownych.

We wniosku o wpis na listę należy wskazać: firmę podmiotu; oznaczenie siedziby oraz adre-

su podmiotu albo miejsca zamieszkania i adresu; numer podmiotu w rejestrze podmiotów leczniczych wraz z załączeniem zaświadczenia o wpisie; numer identyfikacji podatkowej (NIP), chyba że dany podmiot takowego nie posiada. Do wniosku należy załączyć oświadczenie o dopełnieniu warunków związanych z posiadaniem odpowiednio wykwalifikowanej kadry pracowników (właściwi lekarze oraz psycholog) i zapewnieniem nieodpłatnych badań ponownych. Konieczne jest także załączenie oświadczenia, że podmiot leczniczy posiada uprawnienia do wykonywania badań w zakresie służby medycyny pracy w obrębie zadań medycyny kolejowej. Niezbędne jest ponadto dołączenie danych kontaktowych, takich jak numer telefonu i faksu, a także podanie adresu strony internetowej podmiotu oraz adresu poczty elektronicznej, o ile podmiot je posiada. Wniosek o wpis może przybrać tradycyjną formę papierową lub postać elektroniczną – wniosek o wpis na listę składany w formie dokumentu elektronicznego powinien być opatrzony bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu przepisów ustawy z 18.9.2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz.U. z 2013 r. poz. 262), który podlega weryfikacji za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu, lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP w rozumieniu przepisów ustawy z 17.2.2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114). Wzór przedmiotowego wniosku został określony w załączniku do rozporządzenia z 17.10.2014 r.

Prezes UTK bada wniosek wraz z załącznikami pod względem formalnym, a następnie dokonuje wpisu podmiotu leczniczego na listę oraz wydaje zaświadczenie o wpisie w terminie 30 dni od daty złożenia wniosku. Brak jest zatem podstaw do odmowy dokonania wpisu, gdy wszystkie wymagane przez prawo przesłanki zostaną przez podmiot spełnione [21]. W przypadku, gdy wniosek jest niekompletny, Prezes UTK w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania wzywa podmiot do jego uzupełnienia w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Jeżeli wniosek nie zostanie uzupełniony w terminie, Prezes UTK pozostawia go bez rozpatrzenia.

Prezes UTK informuje podmiot leczniczy o dokonaniu wpisu i określa wysokość opłaty za wpis, jaką dany podmiot obowiązany jest uiścić (równowartość w złotych 200 euro, która to jest ustalana według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu wpisu). Opłata powinna zostać dokonana w terminie 7 dni od otrzymania informacji o wpisie podmiotu na listę, na rachunek bankowy Urzędu Transportu Kolejowego.

Po uzyskaniu wpisu podmiot leczniczy jest obowiązany zgłaszać w terminie 14 dni wszelkie zmiany dotyczące jego stanu prawnego oraz stanu faktycznego. W takim samym terminie zgłoszenia wymagają zmiany danych

zamieszczanych we wniosku o wpis oraz informacje zamieszczone na liście podmiotów uprawnionych do badań lekarskich osób ubiegających się o licencję oraz świadectwo maszynisty.

Co istotne, w ramach kompetencji nadzorczych Prezes UTK posiada uprawnienia kontrolne względem podmiotów wpisanych na listę. W szczególności, ma prawo wstępu do pomieszczeń użytkowanych przez podmiot leczniczy oraz może dokonać kontroli dokumentacji medycznej oraz psychologicznej.

Prezes UTK wykreśla podmiot leczniczy z listy uprawnionych do przeprowadzania omawianych badań w sytuacji, gdy: podmiot utracił uprawnienia do wykonywania badań w służbie medycyny pracy, zajmującej się zadaniami medycyny kolejowej; nastąpiło wykreślenie podmiotu z rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą; podmiot nie zatrudnia lub nie współpracuje z właściwymi lekarzami oraz psychologiem; ustała możliwość wykonywania nieodpłatnych badań ponownych; nie została uiszczona we właściwym terminie opłata za wpis na listę; podmiot złożył wniosek o wykreślenie z listy (§ 5 rozporządzenia z dnia 17.10.2014 r.).

Podsumowując, należy stwierdzić, że działania Prezesa UTK w omawianym obszarze mają charakter nadzoru bieżącego nad podmiotami leczniczymi uprawnionymi do przeprowadzania badań lekarskich i psychologicznych, niezbędnych do uzyskania licencji i świadectwa maszynisty. Działania Prezesa UTK w zakresie wpisu na listę podmiotów leczniczych przybierają formę czynności materialno-technicznych (sprawdza wniosek o wpis pod względem formalnym, a gdy nie ma ku temu przeszkód – dokonuje wpisu); podmiot nie uzyskuje aktu uprawniającego. Jak zaznaczono, Prezes UTK posiada uprawnienia kontrolne w stosunku do podmiotów leczniczych, które uzyskały wpis na listę. W sytuacji, gdy wyniki kontroli potwierdzą, że podmiot nie spełnia określonych prawem warunków, jest on wykreślany z listy. Nadzór w tym zakresie, związany z bezpieczeństwem ruchu kolejowego, jest wyrazem realizacji przez Prezesa UTK funkcji ochronnej wobec pryncypialnych dóbr, jakimi są życie i zdrowie ludzkie. ◀

Materiały źródłowe:

- [1] Strona internetowa: <http://utk.gov.pl/download.php?s=1&id=2188> (dostęp: 31.10.2014 r.).
- [2] Strona internetowa: <http://www.kurierkolejowy.eu/aktualnosci/18581/Wkrotce-w-PKP-Cargo-zabraknie-kilkuset-maszynistow.html> (dostęp: 31.10.2014 r.).
- [3] Strzyczkowski K., *Prawo gospodarcze publiczne*, Warszawa 2011.
- [4] Walulik J., *Reforma regulacyjna. Przykład transportu lotniczego*, Warszawa 2013.

- [5] Swora M., Muras Z., *Przed komentarzem – stanowienie i stosowanie prawa energetycznego*, [w:] *Prawo energetyczne. Komentarz*, red. M. Swora, Z. Muras, Warszawa 2010.
- [6] Lissoń P., *Formy oraz instrumenty prawne działania organu regulacyjnego na przykładzie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki*, [w:] *Instrumenty i formy prawne działania administracji gospodarczej*, red. B. Popowska, K. Kokocińska, Poznań 2009.
- [7] U.S. Supreme Court, *United States v. Terminal Railroad Association of St. Louis*, 224 U.S. 383 (1912) i 236 U.S. 194 (1915).
- [8] Szydło M., *Swoboda działalności gospodarczej*, Warszawa 2005.
- [9] Będkowski-Koziół M., *Wpływ amerykańskiej doktryny „essential facilities” na rozwój europejskiego prawa antymonopolowego. Zarys problematyki na tle poglądów doktryny niemieckiej*, *Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego* 2000, nr 12.
- [10] Jagielski J., *Administracja centralna*, [w:] *Prawo administracyjne*, red. M. Wierzbowski, Warszawa 2013.
- [11] Boć J., *Organizacja prawna administracji*, [w:] *Prawo administracyjne*, red. J. Boć, Wrocław 2010.
- [12] Lipowicz I., *Podmioty administrujące*, [w:] *Prawo administracyjne*, red. Z. Niewiadomski, Warszawa 2013.
- [13] Wiktorowska A., *Prezes Urzędu Transportu Kolejowego. Zagadnienia administracyjnoprawne*, Warszawa 2013.
- [14] Sieradzka M., [w:] *Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz*, red. M. Zdyb, M. Sieradzka, Warszawa 2013.
- [15] Kosikowski C., *Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz*, Warszawa 2009.
- [16] Wincenciak M., *komentarz do art. 22*, [w:] *Ustawa o transporcie kolejowym. Komentarz*, red. M. Wierzbowski, P. Wajda, Warszawa 2014.
- [17] Kocowski T., *Reglamentacja działalności gospodarczej w polskim administracyjnym prawie gospodarczym*, Wrocław 2009.
- [18] Błaś A., *Prawne formy działania administracji publicznej*, [w:] *Prawo administracyjne*, red. J. Boć, Wrocław 2010.
- [19] Kiczka K., *Problemy badawcze uprawniających aktów administracyjnych w działalności gospodarczej*, [w:] *Środki prawne publicznego prawa gospodarczego*, red. L. Kieres, Wrocław 2007.
- [20] *Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z 9.7.2008 r.*, III SA/Gd 88/08, CBOSA.
- [21] *Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z 14.5.2013 r.*, III SA/Lu 851/12, CBOSA.